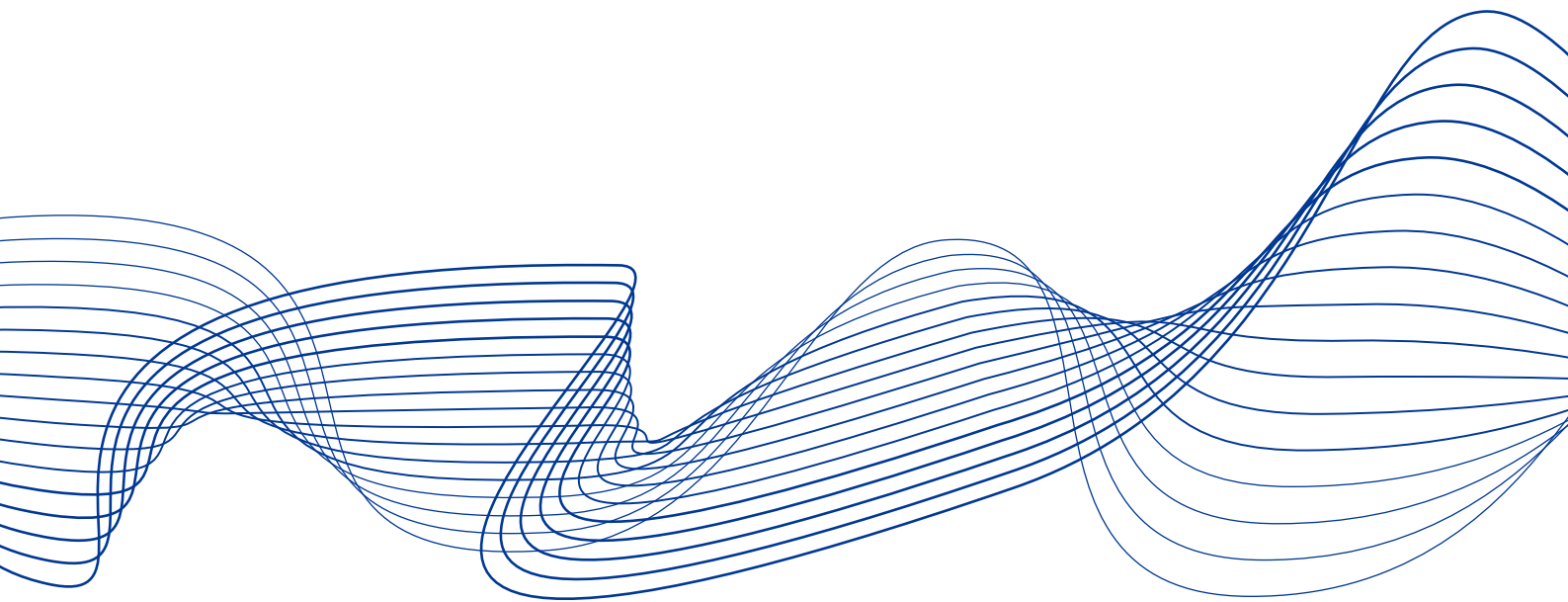

Éves jelentés

2015

ERKT

Európai Rendszerkockázati Testület

Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszere

Tartalomjegyzék

Előszó	2
Vezetői összefoglaló	3

Előszó

Mario Draghi,
az ERKT elnöke

Az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) 2015 folyamán is szoros figyelemmel kísérte az európai pénzügyi rendszert és gazdaságot érintő rendszerszintű kockázatok lehetséges forrásait. Három területen mutatkoztak időnként a sérülékenység súlyosbodásának jelei. Mindenekelőtt, a legfontosabb feltörekvő piacgazdaságokban 2015 őszén zajló folyamatok jelentős piaci volatilitást okoztak, amely gyorsan továbbterjedt a globális, így európai pénzügyi piacokra is. Az ERKT készen állt a globális pénzügyi piacokon lejátszódó átárazódási kockázat kezelésére, és a fejlemények fényében a legmagasabb kockázati kategóriába sorolta át. 2016 elején az említett sérülékenység részben a világgazdasági fellendülést övező folyamatos bizonytalanság, az uniós bankok és biztosítók mérlegeiben folyamatosan jelen levő hiányosságok, valamint az állami és a magánszektor nagymérvű eladósodottsága jellemezte környezetben öltött testet. Másodsor,

tovább nőtt az uniós árnyékbankrendszer mérete és összefonódása, így az abból kiinduló potenciális sokkok és fertőzés átterjedhetnek a pénzügyi rendszer többi részébe. Végezetül, az Európa körüli majdnem minden régióban jelen lévő geopolitikai bizonytalanság is közrejátszott benne, hogy fennmaradtak a komoly aggodalmak.

Ugyanakkor a makroprudenciális hatóságoknak első alkalommal állt rendelkezésükre a bankszektor fenti kockázatokhoz való alkalmazkodóképességét erősítő, viszonylag széles körű szakpolitikai eszköztár, noha a pénzügyi szektor többi részéből hiányoznak a hasonló eszközök. Az ERKT a nemzeti intézkedések kölcsönös viszonzására lehetőséget adó, ezzel a szabályozási arbitrázs kockázatát csökkentő intézményi keretek kialakításával támogatta a nemzeti makroprudenciális hatóságokat. Emellett a hatásköreikre, nevezetesen a banki, biztosítási tevékenységre és a központi szerződő felekre vonatkozó kedvezőtlen makroprudenciális forgatókönyveket készített az európai felügyeleti hatóságok részére. Végül pedig a strukturális jellegű kockázatoknak kitett területeket vizsgálta, különös tekintettel a lakás- és kereskedelmi célú ingatlanszektorok való kitétségre a háztartások, a bankok és a gazdaság egésze tekintetében játszott rendszerszintű szerepére, valamint a biztosítási ágazatból átterjedő egyes kockázatok rendszerszintű jellegére.

Az ERKT továbbra is fórumot biztosít tagjai számára a rövid, közép- és hosszú távú rendszerszintű sérülékenységekről folytatott bizalmas eszmecsere. Szinte minden uniós tagállamban működésbe lépett a makroprudenciális politika.

Frankfurt am Main, 2016. július

Mario Draghi,
az Európai Rendszerkockázati Testület elnöke

Vezetői összefoglaló

2015 volt az Európai Rendszerkockázati Testület működésének ötödik éve. Az ERKT 2010. évi megalapítása óta az európai pénzügyi és államadósság-válság utóhatásainak betudhatóan folyamatosan rendkívüli körülményekkel szembesült. Noha a rendszerkockázat piaci alapú mutatói visszaálltak a válság előtti szintekre, továbbra is jelentős sérülékenységgel volt tapasztalható az uniós pénzügyi rendszerben. Az ERKT ennek megfelelően az EU pénzügyi stabilitását veszélyeztető négy fő kockázatot nevezett meg: (i) a kockázati felárak átázódása a globális pénzügyi piacokon, amelyet felerősít az alacsony piaci likviditás; (ii) a bankok és biztosítótársaságok mérlegének további gyöngülése; (iii) az állami, a vállalati és a lakossági adósság fenntarthatóságának romlása; valamint (iv) az árnyékbankrendszerrel a pénzügyi rendszerre áttérhető fertőzés és sokkhatások.

Az ERKT a kockázati felárak globális pénzügyi piaci értékelését a jelentős piaci volatilitás miatt a legmagasabb kockázati kategóriába sorolta át. A legfontosabb feltörekvő piacgazdaságokban 2015 őszén zajló folyamatok által kiváltott jelentős volatilitás gyorsan továbbterjedt a globális pénzügyi piacokra, így az európaiakra is. 2016 elején a kockázati felárak globális pénzügyi piaci átázódása hordozta kockázat egy olyan környezetben öltött testet, amelyet részben a világgazdasági fellendülést övező folyamatos bizonytalanság, az uniós bankok és biztosítótársaságok mérlegeiben továbbra is mutatkozó hiányosságok, valamint az állami és a magánszektor eladósodottságának magas szintje jellemezett. Az államadósság-válság kiújulásának kockázata – többek között a görögországi politikai bizonytalanság kapcsán – 2015 tavaszán és nyarán fokozódott. A görögországi eszközárzuhanás ellenére a fertőzés csak korlátozott mértékben terjedt át a többi eladósodott országra. 2015 nyara óta jelentősen enyhültek a Görögországgal kapcsolatos piaci aggodalmak, és a strukturális folyamatok fényében tovább nőtt az uniós árnyékbankrendszer mérete és összefonódása. Utóbbi miatt felmerült az igény a makroprudenciális hatóságok általi fokozottabb ellenőrzésre. Végezetül, az Európa körüli majdnem minden régióban jelen lévő geopolitikai bizonytalanság is fokozta az aggodalmakat.

2015-ben az ERKT folytatta a banki és bankon kívüli pénzügyi szektorokat érintő makroprudenciális eszközök alkalmazására vonatkozó irányelvek és útmutatás kidolgozását. Először is, az ERKT megvizsgálta az európai biztosítótársaságok és viszontbiztosítók tevékenységéből eredő rendszerszintű kockázatokat. Az eredményeket összegző beszámolóban annak felmérését javasolta, hogy szükségük van-e a makroprudenciális hatóságoknak további eszközökre az uniós biztosítási szektorhoz kapcsolódó rendszerkockázatok kezeléséhez. Másodszor, az ERKT strukturális elemzést készített az ingatlanpiaci folyamatok és a pénzügyi stabilitás közötti összefüggésekről. Harmadszor, tovább tanulmányozta az alacsony szén-dioxid-kibocsátást eredményező gazdaságra történő kései, hirtelen átállásból eredő esetleges rendszerszintű kockázatokat. Végezetül, az Európai Központi Bankkal (EKB) együttműködésben megkezdte a tartósan alacsony kamatkörnyezetben felmerülő pénzügyi stabilitási kockázatok figyelemmel kísérését és felmérését.

Ezen túlmenően, az ERKT a három európai felügyeleti hatóság által indított stressztesztekben is részt vett. 2015 elején az Európai Biztosítási- és Foglalkoztatási Nyugdíj-hatóság (EIOPA) által végzett, a járadékkal meghatározott juttatásokat biztosító nyugdíjalapok rezilienciavizsgálata során felhasználható kedvezőtlen makropénzügyi forgatókönyveket bocsátott a hatóság rendelkezésére. Az egy évvel később, 2016 elején pontosított forgatókönyveket átadta a bankszektor stressztesztjét végző Európai Bankhatóság (EBH) és a biztosítási szektor stressztesztjét levezénylő EIOPA részére. Az ERKT emellett első ízben vett részt az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) központi szerződő feleket érintő stressztesztjeiben.

Az ERKT folytatta a központi szerződő feleket érintő munkáját, és két észrevételt nyújtott be az európai piaci infrastruktúráról szóló rendelet (EMIR) felülvizsgálatáról az Európai Bizottság elé. Ugyan egyetértett az EMIR általános kialakításával, álláspontja szerint a jogi feltételrendszer anticiklikus hatása jelentős mértékben erősíthető lenne. Az EMIR felülvizsgálati záradékkal való kiegészítése (különös tekintettel a biztonsági letét és a haircut makroprudenciális alkalmazására) lehetővé tenné az ilyen instrumentumokat szabályozó alapelvek továbbfejlesztését.

Az előző évhez képest 2015-ben jelentősen nőtt a makroprudenciális ügyekre vonatkozó intézkedések száma. A várakozásoknak megfelelően továbbra is számottevő különbségek mutatkoztak az uniós országok között a meghozott intézkedések számát és jellegét illetően. Az intézkedések számának emelkedése részben a rendszerszempontról fontos pénzügyi intézkedések megnevezésének és az anticiklikus tőkepufferrendszer megvalósításának köszönhető. Ezenkívül a lakáscélú ingatlanszektor is a makroprudenciális politikai lépések kiemelten releváns területe maradt. Megemlíthető továbbá, hogy 2015 folyamán több EU-tagállamban fontolóra vettek és gyakran végre is hajtottak a devizahitel-állományból eredő kockázatok kezelését célzó szakpolitikai kezdeményezéseket. 2015 végére az ERKT koordinációs keretrendszert vezetett be a makroprudenciális politikai intézkedések határon átnyúló hatásainak és önkéntes reciprocitásának értékelésére. Konkrétabban, az olyan integrált pénzügyi rendszerben, mint az egységes uniós piac, az országos makroprudenciális politikák eredményességének biztosítása az irányelvek nagyobb mérvű összehangolását kívánja meg.

Végezetül, az ERKT a vizsgált időszakban folytatta a korábbi ERKT-ajánlások végrehajtásának értékelését. A hitelintézetek finanszírozásáról szóló ajánlás (ERKT/2012/2) nyomán jelentős előrelépést tapasztaltak a fedezett kötvényekre vonatkozó országos keretrendszerek összehangolása terén. Ugyanez az ajánlás sikeresen előmozdította a kockázatkezelési irányelvek, a kapcsolódó kockázatokhoz fűződő eljárások és ellenőrzések, valamint az eszközterhelést figyelemmel kíséző rendszer kialakítását.

Impresszum

© **Európai Rendszerkockázati Testület, 2016.**

Postacím 60640 Frankfurt am Main, Németország
Telefonszám +49 69 1344 0
Weboldal www.esrb.europa.eu

Minden jog fenntartva. A kiadvány sokszorosítása oktatási és nem kereskedelmi célból, a forrás feltüntetésével megengedett.

A jelentésben szereplő adatgyűjtés lezárásának időpontja: 2016. június 6.

Jelen kiadvány az ERKT 2015. évi éves jelentése előszavának és vezetői összefoglalójának rövidített változata. A teljes szöveg angol, német és spanyol nyelven olvasható.

ISSN 1977-5202 (pdf)
ISBN 978-92-899-2461-0 (pdf)
DOI 10.2866/64600 (pdf)
EU-katalógusszám DT-AB-16-001-HU-N (pdf)